

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

KIRAZ HAKKINDA

Emre Değirmenci

Kiraz (*Prunus avium*), gülgiller (*Rosaceae*) familyasından Giresun, Güney Kafkasya, Hazar Denizi ve Kuzeydoğu Anadolu'da doğal olarak bulunan meyve ağacı.

Kiraz dünyada geniş bir yayılım göstermektedir. Ancak ticari anlamda üretimi Türkiye, ABD, İran ve İtalya gibi ülkelerde yapılmaktadır. Yıllara ve iklim şartlarına göre değişmekle beraber dünya kiraz üretiminde ilk sıralarda yer alan Türkiye, kiraz ihracatında da söz sahibi ülkelerden biridir. Kiraz üretimi ülkemizde başlıca Kemalpaşa (İzmir), Manisa, Akşehir (Konya), Sultandağı (Afyonkarahisar), Uluborlu (Isparta), Honaz (Denizli) ve son zamanlarda Hadim ve Taşkent (Konya) bölgelerinde gerçekleşmektedir.

Yıllara ve iklim şartlarına göre değişmekle beraber dünya kiraz üretiminde ilk sıralarda yer alan Türkiye, kiraz ihracatında da söz sahibi ülkelerden biridir.

Kiraz üretimimizin hemen hemen tamamı dünyanın en önemli kirazları arasına girmiş olan ve Avrupa'da Türk Kirazı olarak bilinen 0900 Ziraat çeşidinden oluşmaktadır.

Kiraz Çeşitleri

Ülkemizde temel çeşit; iri, sert ve tatlı meyve eti, çatlamaya dayanıklı meyvesi, uzun-yeşil sapı, yola ve muhafazaya dayanıklılığı ile dünyanın en önemli kirazları arasına girmiş olan ve Avrupa'da Türk Kirazı olarak bilinen 0900 Ziraat çeşididir. Buna ek olarak; Bunların haricinde erkenci bölgelerde Early Burlat ve Turfanda; işlemeye yönelik olarak da Starks Gold çeşitleri öne çıkmaktadır. Bing, Lambert, Van, Stella, Starks Gold, Biggareau Gaucher, Gilli ve Merton Late yetiştirilen diğer çeşitler arasındadır. Bunlarla birlikte Sweet Heart, Celeste, Kordia, Regina, Sunburst, Summit gibi yeni bazı kiraz çeşitleri de kiraz tarımına konu olmaktadır.

Türkiye'nin çok farklı fiziki koşulları nedeniyle, bölgeler arasında kirazın olgunlaşması bakımından 1.5 aya varan farklılıklar görülebilmektedir. Modern tarım yöntemlerinin kullanılmaya başlanmasıyla birlikte kirazda verim ve kalite de artmaktadır. Türkiyede en kaliteli kirazlar Torosların kuzey yamaçlarında, Göksu Nehrinin kaynağında yer alan Korualan Kasabasında, Mernek Köyüne bağlı Çile dağının eteklerinde İbrim Sarıoluk Mevkiinde Mernek Yaylasında ve Afyon'un Çay ilçesinin Eber Kasabasında yetişir. Kiraz yetiştiriciliği ve üretimi olarak Afyonkarahisar ili Sultandağı ve Çay ilçeleri Konya Ereğli yöresinde çok meşhurdur. Bu kaliteli kirazın yetişme sebebi ise Sultandağları ve Akşehir ve Eber göllerin Özel iklim koşulları oluşturmasıdır. Tescilli ve marka değerli bir üretim yapısı oluşturulmakta ve Dış ticarete önemli bir pay olan ihracat yapılmaktadır.

Kiraz ağacının meyvesi, bulunduğu bölgeye göre nisan sonu ile temmuz ayı arasında olgunlaştığında, siyaha yakın kırmızı ya da sarı renkte olur. 1-3 cm. çapında yuvarlak biçimli, etli, sulu, az lifli, aromalı ve lezzetli olan meyveyi, dallara ince uzun bir sap bağlar. Fosfor, B3 ve C vitamini ile meyve şekeri yönünden zengin olan kiraz sevilerek yenen bir meyvedir. Ayrıca pastacılık, şekerlemecilik ve içki yapımında kullanıldığı gibi reçeli de yapılır. Olgun kiraz ağacının kerestesi marangozlukta kullanılır.

En Çok Kiraz Üreten Ülkeler - 2007

Türkiye 398.1
ABD 310.7
İran 225.0
İtalya 145.1
Rusya 100.0
Suriye 75.0
İspanya 72.6
Ukrayna 68.2
Romanya 65.2
Yunanistan 62.8

DÜNYA TOPLAMI 2,083.1

Kaynak: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü

Kirazdan; meyve suyu, marmelat, reçel, dondurulmuş meyve üretimi yapılmaktadır.